

Haridus muutuste ootel

Igal ühiskonnal on põhjust rääkida haridusest, filosoofiast, kunstist ja teadusest kui kultuuri alustaladest. Riigi elu- ja arenguvõime tagavadi neile sammastele tuginevad inimeste väärtushinnangud, töekspidamised ja normid. Seetõttu me muutumegi helaks, kui räägitakse kultuurilisest madalseisust. Defekt ühes või teises eelpoolnimetatud valdkondadest võib saada ju ohtlikuks meie rahvusele, identiteedile ja eksistentsile.

Otsustavamalt kui kunagi varem on taas päevakorda tõusmas haridus. Esmakordselt rakenduva riigieksamite süsteemi varjus räägitakse üha julgemalt tasulisest haridusest ja erastamisest hariduses. Reformierakonna eestvedamisel on vaidlusobjektiks kujunenud lisaks kõrgkoolidele ka üldhariduskoolid. Küllap loeb nii mõnigi mees oma vaimusilmas erastamisnimekirjadest juba nimesid RAS Kuusalu Keskkool, Kostivere Põhikooli OÜ jne. Riikliku hariduspoliitika kohta võib öelda ainult niipalju, et see muutub praktiliselt iga ministri vahe-tusega.

Kool, siin omandatud teadmised ja oskused, ütlevad oma sõna igatühe tuleviku määra-

misel. Keegi ei saa väita, et tema haridustee möödus ilma probleemideta. Puudujaäkide põhjused võivad seejuures peituda nii õpilastes, õpetajates kui meie üldises kehvast majanduslikus olukorras. Tühja kõra saab tõsta praktiliselt mittemillegistki. Võib küll nuriseda, et koolilõuna on kehv ja maja külm, kuid need on vaid tühised seigad. Pisasjad annavadki ainult tohutu välise efekti, koolielu tegelik olemus ja headus peitub aga palju sügavamal.

Väidetakse, et tavaline haridus annab õpilasele õiguse nõuda kva-

liteetset õpetust. Vabaturumajanduse imettegev jõud seisnebki ressursside efektiivses kasutamises, mis saavutatakse läbi nõudluse-pakkumise tasakaalu. Ent selles peitub ka kogu kapitalismi halastamatus, mille ohvriteks tänases Eestis paljud võivad langeda.

Miks aga ei julgeta hariduse kvaliteeti nõuda tavalise maksumaksjana? Asi on lihtsalt selles, et Eesti elanikud ei näe praegusel momendil, kuhu nende maksuraha kaob. Nad näevad hoopis, et koolimajad lagunevad ja teavad, et kusagil sõidavad ringi "kurvad

silmad". Paratamatult tekib siis tunne, nagu oleks haridus tasuta ühiskondlik hüve, mille kvaliteeti pole õigus kellelgi nõuda. Tegelikult muutuksid nii lapsevanemad kui õpilased palju nõudlikumaks, kui vähemalt õpetajad teeniks nende arvates hästi.

Tasuline kooliharidus võib küll majanduslikult efektiivsem ja ratsionaalsem olla, kuid kõiki ühiskondlikke hüvesid puhtalt ra-

has ka mõõta ei saa. Arenenud demokraatlikud riigid on juba ammu seadnud kultuurilised ja sotsiaalsed väärtused palju kõrgemale majanduslikest väärtustest. Hariduse kui kultuuri ja ühiskonna alustala probleemidele ei saa ühekülselt läheneda.

KUIDO KASKLA

Tallinna Kerge tööstuskool

Sõpruse pst. 184, Tallinn.
Tel. 52 01 49

võtab vastu 1997/98 õ.-a. õpilasi vastu järgmistele erilaladele:
põhikooli lõpetajaid:

õmbleja ja rätsep

õppeaeg 3 aastat ja 10 kuud, eesti ja vene õppekeele-ga
trikotaazhikuduja-jalatsivalmistaja

õppeaeg 3 aastat ja 10 kuud, vene õppekeele-ga

keskkooli lõpetajaid:

rätsep

õppeaeg 1 aasta ja 10 kuud, vene õppekeele-ga

Koolil on ühiselamu

Lahtiste uste päevad toimuvad 6.-9. maini 1997 kl. 10-16

Lp. GÜMNAASIUMILÕPETAJA!

TALLINNA TEHNIKAKOOLIS

võid õppida kahe aastaga:

rätsepaks,

juuksuriks

või **telemehaanikuks.**

Infopäev 14. mail kella 12-16.
Tel. 655 27 06.